

ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy.

O niepełnosprawności, jej stopniu oraz wskazaniach do ulg i uprawnień orzekają:

- Powiatowe/miejskie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako pierwsza instancja
- Wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności – jako druga instancja;

Postępowanie orzecznicze jest co do zasady zespołowe (co najmniej dwóch specjalistów) oraz dwuinstancyjne. Organem odwoławczym są Rejonowe Sądy Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Podstawą uznania osoby, która nie ukończyła 16 roku życia za niepełnosprawną jest ustalenie, że ma naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną, przewidywany okres trwania upośledzenia stanu zdrowia przekracza 12 miesięcy, wymaga zapewnienia jej całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu. Wszystkie te przesłanki muszą wystąpić łącznie. Orzeczenie wydaje się maksymalnie na okres do ukończenia przez dziecko 16 roku życia, wniosek składa przedstawiciel ustawowy dziecka.

W przypadku orzeczenia o stopniu niepełnosprawności przepisy przewidują gradację niepełnosprawności poprzez określenie jej stopnia, tj.:

- znaczny
- umiarkowany
- lekki.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na czas określony lub na stałe (osobie, która ukończyła 16 rok życia). Decyduje ocena możliwości poprawy funkcjonowania osoby zainteresowanej.

Orzeczenie o wskazaniach do ulg i uprawnień wydaje się osobie, która ukończyła 16 rok życia i posiada jedno z następujących orzeczeń:

- ważne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o:
 - całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - niezdolności do samodzielnej egzystencji,
 - całkowitej niezdolności do pracy,
 - częściowej niezdolności do pracy oraz celowości przekwalifikowania;
- ważne orzeczenie organu rentowego (ZUS, MSWiA, MON),
- ważne orzeczenie KRUS o niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

WYDANIE ORZECZENIA NASTĘPUJE NA WNIOSEK!

Druk wniosku o wydanie orzeczenia osoba zainteresowana otrzymuje w siedzibie właściwego miejscowo powiatowego zespołu. W Bydgoszczy siedziba znajduje się przy ul. Toruńskiej 272. Druk pobrać można również ze strony internetowej.

Do wniosku dołącza się:

W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności:

- dokumentację medyczną (karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentację medyczną z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, wyniki dodatkowych badań diagnostycznych, konsultacje specjalistyczne itp.)
- zaświadczenie lekarskie zawierające opis stanu zdrowia, wydane przez lekarza, pod którego opieką lekarską znajduje się dziecko (ważność takiego zaświadczenia wynosi miesiąc od daty jego wydania) – dotyczy osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności;
- zaświadczenie lekarskie zawierające opis stanu zdrowia, rozpoznanie choroby zasadniczej oraz chorób współistniejących potwierdzone aktualnymi wynikami badań diagnostycznych, wydane przez lekarza, pod którego opieką znajduje się osoba zainteresowana (ważność takiego zaświadczenia wynosi miesiąc od daty jego wydania) – dotyczy osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;
- inne dokumenty mające wpływ na ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W przypadku wydania orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień:

- dokumentację medyczną (karty informacyjne leczenia szpitalnego, dokumentację medyczną z przebiegu leczenia ambulatoryjnego, wyniki dodatkowych badań diagnostycznych, konsultacje specjalistyczne itp.);
- orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy;
- inne dokumenty mające wpływ na ustalenie wskazań do ulg i uprawnień.

TERMIN ROZPATRZENIA WNIOSKU - MIESIĄC OD JEGO ZŁOŻENIA (w przypadku bardziej skomplikowanych spraw – 2 miesiące).

DO CZEGO SŁUŻY ORZECZENIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI?

Posiadanie orzeczenia o niepełnosprawności, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień w pierwszej kolejności określa status osoby nim dysponującej jako osoby niepełnosprawnej w sensie prawnym. Ponadto pozwala korzystać (po spełnieniu określonych warunków) z szeregu form pomocy, do których należą m.in.:

- w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia – możliwość uzyskania odpowiedniego zatrudnienia (w tym w zakładach aktywności zawodowej i zakładach pracy chronionej), możliwość uczestnictwa w szkoleniach (w tym specjalistycznych), korzystania ze ściśle określonych przywilejów pracowniczych (m.in. prawo do dodatkowego urlopu wypoczynkowego, dłuższej przerwy w pracy, krótszego wymiaru czasu pracy), możliwość wsparcia działalności gospodarczej lub rolniczej;
- w zakresie rehabilitacji społecznej – możliwość uczestniczenia w terapii zajęciowej realizowanej w warsztatach terapii zajęciowej oraz możliwość uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- zwolnienie z opłat radiowo-telewizyjnych (abonamentu);
- korzystanie z ulg na telefony komórkowe oferowane przez operatorów sieci komórkowych (ulgi dotyczą zazwyczaj osób niewidomych i niesłyszących). Ponieważ zakres tych ulg ulega zmianie, szczegółowych informacji należy szukać w punktach obsługi klienta tych sieci;
- usługi socjalne, opiekuńcze, terapeutyczne i rehabilitacyjne świadczone przez instytucje

- pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- uprawnienia do zasiłku pielęgnacyjnego i innych świadczeń rodzinnych (np. dodatków do zasiłku rodzinnego związanych z niepełnosprawnością) oraz do zasiłku stałego z pomocy społecznej;
 - prawo do większego mieszkania – w ramach otrzymania mieszkania socjalnego czy komunalnego, jeśli w orzeczeniu widnieje pkt 10 – prawo do zamieszkiwania w oddzielnym pokoju. Spełnienie tego punktu jest również potrzebne do określenia normatywnego metrażu w trakcie ubiegania się o dodatek mieszkaniowy;
 - uzyskanie Legitymacji Osoby Niepełnosprawnej – orzeczenie jest podstawą do korzystania z systemu ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym. Potwierdzeniem posiadania orzeczenia jest legitymacja osoby niepełnosprawnej. Organem uprawnionym do jej wydania jest Powiatowy/Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności;
 - korzystanie z ulg podatkowych – osoba niepełnosprawna lub utrzymująca osobę niepełnosprawną, może odliczyć niektóre wydatki od dochodu podlegającego opodatkowaniu. Należą do nich m.in. wydatki na przystosowanie pomieszczeń lub pojazdów do potrzeb wynikających z niepełnosprawności, zakup sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznych potrzebnych w rehabilitacji lub czynnościach życiowych, zakup leków, koszty pobytu na turnusie rehabilitacyjnym oraz w sanatorium;
 - korzystanie ze zniżek w komunikacji miejskiej – osobie niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym i znacznym przysługują ulgi na przejazd środkami lokalnego transportu zbiorowego w miastach – każde miasto ustala swój regulamin;
 - korzystanie z ulg PKP i PKS;
 - korzystanie z ulg pocztowych – udogodnienia związane z usługami pocztowymi (Dz.U. 1996 Nr 127 poz. 598 par. 3) to m.in. bezpłatna usługa doręczania listów, paczek i przekazów bezpośrednio do domu. Listonosz powinien przyjąć zwykły, opłacony list i wrzucić go do skrzynki;
 - skorzystanie z ulgowej opłaty paszportowej – ulgowa opłata abonamentowa w wysokości 50% stawki pobierana jest od osób niepełnosprawnych bez względu na rodzaj schorzenia, a także dla współmałżonków tych osób, pozostających na ich wyłącznym utrzymaniu;
 - korzystanie z uprawnień m.in. w przychodni, aptece – od 1 lipca 2018 r. osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz zaopatrywanie się w aptecce bez kolejki;
 - korzystanie z uprawnień w urzędzie – osoba niepełnosprawna lub z dzieckiem niepełnosprawnym może załatwiać sprawy poza kolejnością w instytucjach i urzędach publicznych oraz w sklepach;
 - korzystanie z ulg m.in. w muzeach – do kupna ulgowych biletów do muzeów uprawnione są osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami. Wysokość zniżki każde muzeum ustala indywidualnie;
 - skorzystanie z ulgi na sprzęt komputerowy – aby starać się o dofinansowanie sprzętu komputerowego dla niepełnosprawnego dziecka, należy wypełnić wniosek i złożyć go w stosownej placówce. Najlepiej jest mieć również opinię od nauczyciela prowadzącego dziecko o potrzebie tego sprzętu. Komputer finansowany jest z programu pokonywania barier w komunikacji ze środków PERON. Dofinansowania może wynosić do 70% wartości komputera;
 - korzystanie z udogodnień dla osób niepełnosprawnych na lotnisku i w samolocie.